

Faág a vízen
Mándy Gábor verseiből

2000-2004

ISBN 963-460-679-2

Adatlap
KÖLTÉSZET
Ihlet
Kezdetben
A pad alatt
Ki olvassa el?
Rendcsinálás
A művészet támogatása
A költő hűtlensége
Alkalmi vers
Üzleti alapon
Az amatőr költő és a Parnasszus
Örök éhség
Új tartalom
Fehér lap
ISTEN
Teremtés
Adj, Uram
Ha én Isten lennék
A VILÁG
Faág a vizen
Kérdőszavak
Kötetlenül
Lakatlan sziget
Halottak Napja
A nagy számok törvénye
Egy újjagzadaghoz
Báméskodók
Levél Dunapenteléről, 1951
Kritikus tömeg
Keep smiling
Magánvaló
Agyunk rétegei
Ige
Haiku-gyakorlatok
Égyéjszakai kaland
A civilizációk számáról
Pár milliárd év
Arányok
A próféta
Térkép a táj
A mozdulat
Posztkommunizmus
Fejszecsapások
A haza
A Pilvax asztalán
A fajelméletről röviden
Nyomor
Életművészet Kelet-Európában
Hiénák
Barracuda-dal
Hó-sors

TARTALOM
Antropológia
Példázat
Szabad asszociációk
CSALÁD
Apám
Anyai tanácsok
Alzheimer
Éjszakai riadalom
Hiány
Angyalhaj
Eljön az ideje
Családfa
SZERELEM
Udvarol az ég a földnek
Lepke
Sóvárgó fák
Választ se várva
Gondolatban
Előjáték
Egyedül
Úton, útfélen
Mi mindent tettek értem
A mozgólépcsőn
Lokális boldogság
Rajzolat
Nélküled
Simogató kezek
Tini
Szerelmes párbeszéd
Óvatos vallomás
Ösztönök
Örömdal
Habarás
Verstanilag
Összekaptunk
Kövér Margó
Szívesen hallgatnám
Párhuzamos sorsok
Kirkéhez
Utolsó e-mail
Mutáns
Mint a pók
Vetközz le
Hárem
Újévi jókívánások
Újév reggelén
Egy éjszakára
Kopognak
Kész
Érdek nélkül
Két kép
Nem-szerelmes vers

Röviden
Párbeszéd a nejemmel
Hülyeség
Kirakós játék
Évforduló
Szabad szerelem
Étrend
Fosztóképzők
Első hó
Próbaházasság
El ne hagyjam
Drágaság
Emlék
MAGÁNY
Két tekintet
A postás
Magányos költő
Ismerős arc
Utolsó kívánság
Végállomás
Újévi átszállás
Év végi számvetés
Hideg
ELMÚLÁS
Őszi pánik
Lombhullás
Lélekvándorlás
Számadás
Születésnapomra
Előzetes
Halálom percében
Önkontroll
Visszaszámlálás
Zuhanórepülés
Alkatrészek
Világkongresszus
A por
Hagyaték
Egyensúly
Vissza
Az utolsó randevú
Az évszakok színei
Létige
BOLONDSÁGOK
A habókos
Sivatag
Rend
Narcissus
Törött tükörben
Vízió
Idiómák
Kint és bent

Adatlap

Neve:

„Apu”, „fiam”, „szívem” - vagy csak „gyere”.

Kora:

Hát, ez változó. Növeli minden óra.

Neme:

Férfi voltam. De ki tudja, ma is az-e.

Családi állapot:

Mit mondjak erre? Randevúkra járok.

Foglalkozás:

Mindent megteszek, hogy jobb legyen a világ.

Iskolai végzettség:

Az élet. De sokat kell tanulnom még.

Ihlet

Amikor éppen van ihletem,
megírok egy verset hirtelen.
Költő vagyok, ha hiszed, ha nem,
csak egyelőre még hirtelen.

Kezdetben

A vers kezdetben csak zümmögés,
egy gondolat árnyéka a papíron,
a múlt tükrében megcsillanó érzés,
könnyen lepergő virágszirom.
Elpusztul, ha megírom.
Az eleven holtta lényegül át,
és megmarad. Mint múzeumi tárgy.

A pad alatt

Éjjel, álmomban,
iskolámban jártam.

A falióra csak áll!
Felszólít a tanár.

Kérdez. Mindenki rám néz.
Nem hallottam a kérdést!

Na persze. Szégyelld magad!
Mivel játszol a pad alatt?

Az igazgató megint.
Verset írtam megint.

Ki olvassa el?

Csak az olvassa versemet,
ki ismer engem és szeret.
De hol van ilyen ember?
Ezt még senki sem olvasta el.
Én is csak egyszer.

Rendcsinálás

A világban
nagy-nagy rendetlenség van.
A költő két szót összerak,
s ha rímelnek a szavak,
elégedetten dörzsöli kezeit:
a rendetlenség csökkent egy picit.
De nem pihenhet. Sok a tennivalója,
míg az egész világot rímekbe rakja.

A világnak akkor sem lesz értelme,
de legalább több örömet lel benne
az emberi elme.

A művészet támogatása

Mit kérsz a művészetedhez? -
kérdte a herceg.
A szobrász osztott, szorzott:
egy márványtömb, a szerszámok...
500 dinár elég lesz.

Mit kérsz a művészetedhez? -
kérdte a herceg a színészt.
Legelőbb
egy nagy sátor kell,
színészekkel, kellékekkel,
és pénz, sok-sok pénz!

Mit kérsz a művészetedhez? -
kérdte a herceg a költőt.
Ó, én néhány tallérért költök,
A versíráshoz nem kell más,
csak az ábécé - és szabadság.

A herceg mindent megadott
a szobrásznak és a színésznek.
Hadd virágozzék a művészet!
A költő? Annak a gyomra korog.
Miért kért lehetetlent?

A költő hűtlensége

Valamit be kell hogy valljak:
én téged gyakran megcsallak.
Ölelsz, én visszaölellek,
mondok sok kedvességet,
kitárod szívedet nekem,
látszólag én is azt teszem.
De mikor lobog a vágyam,
nem ketten vagyunk az ágyban.
Mikor ölelkezésünk csendesül,
hozzá fordulok hűtlenül.
Hozzá, ki ott is velem van,
velem a jóban, a rosszban:
állandó társam - egy kis notesz.
Lám, ebből is már egy vers lesz.
És száll a vers, más nők vállára röppen.
Kinek ver majd szíve tőle hevesebben?

Alkalmi vers

Alkalom szüli a verset,
akkor megjön az ihlet.
De ritkulnak az alkalmak,
a Múza lassan magamra hagy.
Fiatalabbakat keres,
mert neki sem mindegy,
az alkalommal ki hogy él.
Aki már alig él,
kevesebb az alkalma,
s azokat is elszalasztja.
Most ezt az alkalmi verset kínálok.
Vedd meg tőlem - alkalmi áron.

Üzleti alapon

Verseimet én nem írom
üzleti alapon.
De miért nem? Hátha
meggazdagodtam volna mára.
De nem. Nincs bennem üzleti érzék.
Amikor valamit érzék,
megírom - de a nyakamon marada.
Itt van néhány versem. A java.
Ha meg nem veszitek,
ezen az üzleten is veszítetek.

Az amatőr költő és a Parnasszus

Az amatőr költő indul a Parnasszusra.
Hosszú az út, nem tehető meg egy szuszra.

Mellette elszáguld sok ifjú titán,
integet nekik, de megállni egy sem áll.

Megéhezik, munkát vállal, hogy éljen,
de megy tovább, nagy keservesen.

Megöregszik, míg végre odaér.
Homlokán kárpótlás lesz a babér.

De útját állják: „Verseidet add ide!
Hadd lássuk, a dicsőséget megérdemled-e.”

Majd így szólnak: „Vissza! Nem írsz jó verseket.
De van egy szép sorod. Az az egy bemehet.”

Örök éhség

Egyszer, ifjúkoromban
arról is verset írtam,
hogy örökké éhes vagyok,
fel tudnám falni a világot.
A vers ellen a *géhások* kikeltek,
tiltakoztak nyomban:

„Ebben a kollégiumban
senki nem lehet éhes.

Ami itt áll, hazugság.”

A költőt csaknem kidobták!

A vers elveszett, saját példányom is.
De megtanultam az élet szabályait:
mit szabad megenni, és mit nem szabad,
a világ egy embernek túl nagy falat,
s aki ír, kicsit mindig éhes marad.

Új tartalom

Azt mondod, már mindent megírtak,
s hogy versírás helyett olvassak?
Persze, én olvasni is szeretek,
s a klasszikus vers nekem is élvezet.

De van új tartalom, amiről nem írt még senki,
s valakinek azt is meg kell verselni.
Például, Petőfinél olyan sorra aligha akadsz,
amelyben a válaszrím *dezoxiribonukleinsav*.

A téma fontos. Ha nincs ez a DNS,
nincs Petőfi, Arany - és te sem, kedves.

Fehér lap

Előttem fehér lap.

Tollat veszek kezembe.

De le is teszem rögtön
íróeszközöm.

A szúzi tisztaság meghat.

A papírt nem piszkolom be.

Írás helyett gyönyörködöm.

Isten

Teremtés

Isten
nincsen.
Nincs, ki segítsen.
De kell, mindenáron.
Majd kitalálom.
S ha már megteremtettem,
áldjon meg téged, s engem.

Adj, Uram

Adj, Uram, hogy én is adhassak!
Ha a szegényeken segítek, a szívem örül.
De mondd: Te, ki mindenek ura vagy,
Nem segíthetnéd őket közvetlenül?

Hogy egymást letapossák, Te hagyta.
Én az embereket egy szintre emelném.
Nem lenne szegény, és nem lenne gazdag.
De hát Te vagy mindenható, nem én.

(Durvábban:)

Ha én Isten lennék

Ha én Isten lennék,
nem igényelném, hogy imádjanak,
nem követelnék meg áldozatokat,
nem túrném, hogy az ígét
papok közvetítsék,
s hogy ezen meghízzanak.
Ha én Isten lennék,
mindenkiben benne lennék,
s a büntett előtt még
lefognám a bűnösök kezét.
Az lenne a célom,
hogy mindenki jóllakjon,
s élhessen békében, nyugalomban.
De hát ez lehetetlen.
Miként a földön, azonképp a mennyben,
kontraszelekció van,
s abból lesz Isten,
aki erre alkalmatlan.

Faág a vízen (variációk)

1. Faág a vízen

Mint faágot az ár,
sodor magával az élet.
Nem tudom, mi vár,
mégsem félek.
Visznek magukkal a habok,
hazátlan faág vagyok -
de része vagyok a nagy egésznek.

2. Fatörzs

Kidőlt fatörzsként
sodródok a vízen.
Kiszakadt a talajból
gyökerem.
Fáradt madarak szállnak rám,
együtt utaznak velem.
Kidőlt fatörzs, kiszakadt gyökerek...
S lám,
valakin még így is segíthetek!

3. Sziklák

Mint az öreg sziklák
a patak fenekén,
mehúzódok csöndben.
Átáramlik rajtam a világ,
de közben egy picit zöttyen.
Ez a zöttyenés vagyok én.

Kérdőszavak

Ki? Mit? Mikor? Hogyan?
Hová? Merre? Kivel? Honnan?
Igen? Nem? Ha igen, miért?
Az ember kérdez, semmit nem ért.
Hányan? Hányszor? Milyen gyakran?
Kérdezőnk csak, szakadatlan.
Többet tud, ki többet kérdez,
de a tudásunk hiányos.
A valóság mindig kérdéses.
Csak a kérdés valóságos.

Kötetlenül

Kötetlen beszélgetésre invitálja
a börtönigazgató a rabokat.
A téma: hogy éljen az ember,
ha már szabad.
Ez engem érdekel,
mégsem mehetek el.
Ha komolyan gondoljátok
a kötetlen vitát,
a kötelékeimet
oldjátok meg legalább!

Lakatlan sziget

Nem volt ez mindig lakatlan sziget,
bővelkedett gyümölcsben, vadban.
De felfedezték az emberek,
elvitték, amit vinni lehet,
végrehajtottak pár atomkísérletet.
A sziget azóta lakhatatlan.

Halottak Napja

Negatívba ment át a világ,
hirtelen sötétség tört ránk.
Meghökkenetek a tudósok,
nem találtak rá magyarázatot.
Fehér lett a korom és fekete a hó,
de az emberi szem alkalmazkodó,
korrigálta a színváltozást,
és minden folytatódott tovább.

De én tudom, hogy ami lezajlott,
az elkezdett egy új korszakot:
a Jón győzött a Gonosz.

A halottak győznek az élőkön.
Máris vacogok. Hideg tél jön.
Felnézek a fehér égboltra,
mely fekete lesz hajnalra.
Mert feljön a Nap, a fekete Nap,
a halottak Napja.

A nagy számok törvénye

Panelházban lakom,
hat lépcsőház, tíz emelet,
mindegyik szinten három lakás,
és mindegyikben mérges emberek.

A nagy számok törvénye szerint
minden órában, minden percben
akad egy olyan család,
ahol a gyűlölet kifröccsen.

Most épp a felettem lakó
(akit egy kicsit sokat iszik)
örjög, ordít és csapkod,
amíg az ideje letelik.

Ez így megy, körbe-körbe,
s csak akkor van egy kis nyugalom,
mikor a nagy számok törvénye szerint
éppen én lennék soron.

Egy újjgazdaghoz

Gratulálok, Monsieur *Nouveau Riche*!
Ez a te időd, nem vitás.
A széfed egy vagyont őriz,
a nejed szexbomba. Mi más?
Bútorod dió vagy kőris,
lakásod luxuslakás,
lehet még kastélyod is,
és benne műkincs - egy rakás,
de a végén téged is elvisz
a Patás.

Báméskodók

Agyonverték. Vagy még verődik.
Körülötte a tömeg összeverődik.

Gyilkos ösztönöd felszínre tör,
de nincs kezében pisztoly, sem tör.

Nincs benned lelkiismeretfurdalás,
a piszkos munkát elvégzi más.

Műsoron kívüli krimi. Élvezed.
Neked is kijár egy kis élvezet.

A gyilkosságban nézőként részt vettél.
Nyomot nem hagysz. Tökéletes bűntény!

Levél Dunapenteléről, 1951

Innen, Dunapenteléről üzenjük
Sztálinnak, jószágos atyánknak,
Tégláról téglára építve
Ezt az országot, szép hazánkat:
Nehézségeinket legyőzzük,

Sikereket érünk el a munka frontján,
Előre haladunk, rendületlenül,
Gyorsan haladunk szovjet testvéreink után,
Így nemsokára elérjük a boldog jövőt.
Tisztelettel küldjük e levelet Neki, mert
Sztálin szeret minket, és mi is szeretjük őt.

Kritikus tömeg

A rendszerrel szemben kritikus
a téren gyülekező tömeg.
A rendőrök számolnak, számolnak,
a helyzet robbanással fenyeget.
Itt már csak az erélyes fellépés segít.
Vízagyú fröcsköl, sziréna sivít.
Túl sok ember dugta itt össze fejét,
s ez már egy kritikus tömeget elért.
Én szaladtam, ahogy a lábam bírt.
(Az újságban nem olvastam a hírt.)

Keep smiling

Kell lennie egy pillanatnak,
mikor az aranyos gyermekarc
csúnya felnőttbe fordul.

A gondok elcsúfítanak,
s elcsúfít a düh, a harc.
Az ember az életbe belerondul.

Vedd észre, amikor
Véget ér a gyermekkor,
s a mérleg nyelve kibillen.
Találj örömet mindenben,
és húzd mosolyra a szájad!
A mosolytól a könny is felszárad,
ahogy a napfénytől szárad az ing.
Keep smiling.

Magánvaló

Van asztal akkor is, ha rá nem könyökölsz,
van pohár, ha már nincs is mit innod.
A tárgyak elérnek: ölnek, ha nem ölsz,
galambtoll hull, keselyű vijjog.

Magánvaló - de nem nekünkvaló -
ez a világ. Fussunk együtt, pajtás!
Partnerek nélkül mit ér a szó?
Nem vers lesz belőle, csak sóhajtás.

Menjünk, mendegéljünk, lássunk más-világot!
Az ideák között boldog leszel.
Biztos sok jó ember vár ott.
(Mert valahol nekik is lenni kell.)

Agyunk rétegei

Az ember képes a költészetre,
meg tud tervezni palotákat,
gyönyörű képeket fest az ecsetje,
hangszereiből zene árad,
képes a könyörületességre,
nemes ügyekért kész a halálra.
Tudós könyveit bújja egyre,
hogyan léte értelmét megtalálja.

Ez agyunk felső rétegében történik,
amely friss még, alig pár ezer éves.
De vannak régebbi rétegek is,
alárendelve ennek a felsőnek.
És amint lazul a szoritása,
az alsóbb rétegekkel többé nem bír.
Ha háború van, vagy katasztrófa,
előrohan a krokodil.
És véres harc dúl centiméterekért,
hüllő agyunk meg nem hátrál.
Harcolsz, és nem tudod, miért,
elfelejtet, hogy ember voltál.
Kegyetlen leszel, vérszomjas, vad,
nem győz le szó - csak egy másik hüllő.
Néha eltelik egy évszázad,
míg összeszeded magad,
és újra ember leszel, Istenhez illő.

Ige

A versengés, a bosszúvágó
tüzében elhamvadt a világ.
A városokat ezernyi bomba
döntötte romba.
Földrengés, fülsiketítő zaj -
egy erőszakos faj
így ért szálnalmas véget.
Aztán újra csend lett.

Rejtekhelyeikről előbújtak
a vakondok, giliszták, bogarak.
Íme,
beigazolódott az ige:
„Boldogok a szelídek,
mert ők öröklék a Földet.”

Haiku-gyakorlatok¹

1.
Patak csordogál.
Madár repül az égen.
Csókra szomjazom.

¹ Angol eredeti: *Haiku Exercises*

2.
Behunyor szemem.
Tarka tollú, szép madár.
Kezemből eszik.

3.
Lehull a ruhád.
Tested lángja megvakít.
Sírva fakadok.

4.
Elszállt a madár.
Kicsit hallom még dalát -
aztán újra csend.

5.
Puha hó szítál.
Vígan szikrázik a jég
dermedt szívemen.

6.
Hűvös szellő fúj.
Csillaggal teli az ég.
Egyikük te vagy.

7.
Virág a réten.
De sokszor letaposták!
Most lefele nő.

Egyéjszakás kaland
(verspornó)

jött az este
kiszemelte
rábeszélte
lefektette

levetette
elővette
beletette
kifolyt nedve

de reggelre
kéjjel telve
elment messze
- s elfeledte

A civilizációk számáról

Egy csillagász elmagyarázta nekem,
hogy a civilizációk száma elvileg végtelen.
Azt elhiszem, hogy elméletileg
lehetnek másutt is értelmes lények,
de ha nem sikerült az első kísérlet,
tovább próbálkozni minek?
Ha van Isten, ezt rég belátta,
és rá se köp már a világra.

Pár milliárd év

Civilizációnknak nincs nagy jövője.
Még pár milliárd év, és vége.
A Nap felrobban, nem marad senki sem.
Azt sem mondják majd ránk: ámen.
A versek, a dalok, az elméletek
mind nyom nélkül a semmibe vesznek.
Szétporladnak a templomok, a szobrok,
mindaz, amit emberi kéz alkotott.
Mindaz, ami volt, ami lesz, ami van,
egyszer eltűnik egy fekete lyukban.

Vannak optimisták, akik
szerint ez nem lesz így.
Mire elpusztul a Napunk,
már másik galaxisban lakunk.
Én azt mondom: álljon meg a menet!
Ne hordjuk szét a szemetet!
Az emberiség annyi kárt okozott,
hogy féltem tőle az Univerzumot.
Talán léteznek másutt jobb fajok.
Ha nem tudnak rólunk, annál jobb.

Arányok

A fűben hasalva,
a sok pici hangya
között az ember óriás.
Ha felállsz,
és felnézel az égre,
ott is parányi csillagokat látsz.
De vedd észre:
nem csak csillagokból áll az ég.
Te is csak hangya vagy.
Irdatlan nagy
a sötétség.

A próféta

A Nemzethez akartál szólani, mert
nem volt más, aki szólani mert,
nem volt, aki rámutatott volna
a sok veszélyre, bajra.
Hitted:
Isten szemelt ki téged,
s ha belepusztulsz is,
teljesíted
küldetésed.
Megtanítani a népet a jóra,
te lettél tanítója.
De a nép nem rád hallgat,
nézi a szappanoperákat.
Vedd észre, próféta barátom:
nincs bekapcsolva a mikrofon.
Hangod a szobából sem jut ki,
nincs közeg, mely közvetítheti.
Már lejárt a próféták kora,
nem kelendő a prófécia.
Hozzám gyere a verseiddel.
Úgyis csak én olvasom el.

Térkép a táj

Repülőről térkép a táj,
vélte Radnóti, és ez igaz.
Azóta űrhajók is röpködnek már,
s tévén az űrből is nézheted magad.
Milyen kicsi vagy!

De a paraszt, kit műholdak figyelnek
(hátha silójában rakétát rejteget),
s aki a földjét művelve görnyed,
csak azt látja, hogy nő a gaz.
És a verejték, amit letöröl,
s ami nem látszik az úrból,
évszázadok óta ugyanaz.

A mozdulat

Mennyi minden van
egy mozdulatban,
mit nemzedékek csiszolnak,
s ugyanúgy csinálják majd holnap.
Ugyanúgy - vagy egy kicsit jobban.

Posztkommunizmus

A kommunisták elmentek,
de a helyzet nem lett jobb.
Megkeserítik az életet
a kis és kisebb diktátorok.
Mert elég, ha egy ilyen ember
két másiknak dirigálhat,
már uraskodik, élvezettel,
s őrzi a megszerzett hatalmat.

A társadalmi rend, a politika
lehet rossz, és lehet jó,
minden szinten diadalmaskodik a
kontraszelekció.

Lehet a kommunizmus „poszt-”,
s lehet a demokrácia polgári,
akiknek feneke alatt a poszt,
lehet iskolájuk csak négy polgári,
sohasem fognak rosszul járni.

Fejszecsapások

Az első fejszecsapás még nem számít.
A tizedik már egy fát megrendít.
Az ötvenedikről
a legtöbb fa kidől.
Látszólag nem rombol le semmit,
aki a szomszédod ellen uszít,
de ahogy a gyűlölet egyre nő,
fáról fára pusztul az erdő,
és minden kipusztulhat
a sanda gondolat
fejszecsapásai alatt.

A haza

Nekem a haza:
friss kenyér illata,
visszaköszönő szomszéd,
ki nem söpri elém szemetét,
nem rázatja fejem széjjel
dübörgő rockzenével,
a pincér, ki hozza az étlapot,
s azt számolja, amit fogyasztok,
a kereskedő, ki kiszolgál,
aki másnap is visszavár,
a rendőr, ki útba igazít,
ki gyerekeknek, öregnek segít,
képviselő, ki engem képvisel,
s az ország pénzét nem sikkasztja el,
az utas, ki nem tüsszög rám,
s nem lopja ki a pénztárcám:
ember, ki bajt nem okoz.
Hogy magyar is legyen, nem fontos.
Mielőtt véget ér a földi utazás,
szeretném megtalálni ezt a hazát.

A Pilvax asztalán

Talán ott dőlt el minden,
a Pilvax asztalán -
a hazafias érzés legyűrte
amit mindenki tudott talán,
hogy mások ellenében
nem győzhet nemzetünk.

Erdélyt akarjuk vissza,
és mindent elvesztünk.
A rácok, horvátok, oláhok
sérelemei nem számítanak,
nekünk legyen hazánk csak,
a magyar legyen szabad!
A cár biztosan nem tudja még,
hogy rá lesz szüksége a császárnak,
mert még nem jött el az ideje
a magyar szabadságnak.
Még a császár is csak bosszús,
Bécsben valami kalamajka van,
de Pest nyugodt, a politikusok
majd elrendeznek mindent pontosan.

És a Pilvax kávéházban
egy csoport ifjú felhevül,
Petőfi, a költő,
az asztallapra penderül,
még mindig nem hangzott el a szó,
még mindig van egy csöpp remény,
hogy a józan ész marad felül,
s nem nyel el minket a mély,
nem ömlik ki annyi vér,
és összefogni sikerül.
Még van egy perc - de hó, hahó!
A távolból már hallható,
ahogy a nemzetek egymásnak esnek,
parasztok kaszára, kapára kapnak,
érvényt szerevezve igazuknak,
és csak dörög az ágyúszó.
Jönnek oroszok, számolatlanul,
Aradon bitófa nő,
Haynau, Bach-huszárok,
mindent vérbe fojt az idő.
A magyart gyűlölik északon, délen,
magját vetik el Trianonnak,
bosszú és újra bosszú,
szülnek, temetnek, siratnak...
És ötvenhat, a lyukas zászló,
a Bem szobortól a Köztársaság térig,
a pesti srácok, géppisztollyal,
a naptárat megint elnézik.
Mert túl korán van, túl korán van,
megint csak a bosszú érik.

Még van egy perc, a tűz nem gyúlt ki,
ha ott teremnék időgépemen,
meg tudnám-e magyarázni,
hogy ez a harc reménytelen?

Az asztal lapján már Petőfi,
zsebéből előrángatja versét,
hallgatói is tüzelik.
... Az utolsó perc is, lám, letelik,
és nem gondol arra senki se,
hogyan játszik csak, megint játszik velünk
a magyarok istene!

A fajelméletről röviden

Van bennünk zsidóvér, cigány is, néger is.
Ami valaha szétágazott, egy lesz megint.
Nincsenek fajmagyarok, sem tiszta árják,
az emberiség egyetlen rokonság.
Bár sokfélék vagyunk,
mindannyiunk
őse egy.
Nézd meg a családi képet!
A fajelmélet téves.
Rokonaid szemén át
Lucy néz rád:
ötmillióéves
afrikai ősanyád.

Nyomor

Van, aki az utcán alszik,
van, aki nem eszik eleget,
van, akit megvernek brigantik,
mert rossz bőrszínnel született.

Az emberek nagy része alultáplált,
s majdnem mindenki alul-szeretett,
jogaikat nem gyakorolhatják,
megtéve őket a gyűlölet.

Én mindezt látom, de hiába,
értük nem sokat tehetek,
nem hallgatnak a szavamra,
elfordulnak, legyintenek.

Fogjunk össze, harcoljunk együtt,
vívjunk ki egy jobb életet!
„Menj a pokolba” - mondja egyikük -,
„én már senkinek nem hiszek.”

Másik oldalára fordul a koldus,
vigyorog vagy köp egy hegyeset.
„Előbb-utóbb te is felfordulsz,
minek játszod itt meg az eszed.”

Gyanakvás ül fáradt szemekben,
nem lakik senki jól az eszméktől,
pénzt adok, és megyek - tehetetlen.
És holnap minden kezdődik előlről.

Életművészet Kelet-Európában

Ki tudja, mi lesz holnap?
Lehet, hogy kirabolnak.
Minden kincsedet elveszik,
s mit ér, ami úgylis elveszik?
Mi ma dicsőség, holnapra vád lehet,
lámpavason vagy lágerben végzed.
Kelet-Európában az élet:
művészet!
Felolvadsz benne,
s mintha utolsó lenne,
kiélvezed
minden perced.

Hiénák

Mint ahogy a hiénák cincálják
az oroszlán elejtette zsákmányt,
kiélvezve a hatalom kéjét,
anélkül, hogy a vadat üznék,
úgy akaszkodnak ránk
az ember-hiénák.
Amit az oroszlán ott hagyott,
tovább tépik a húscafatot,
makacsul rombolva, ami még megmaradt,
mert vereség után is van öntudat,
van még becsület, ha nem is ép,
ez a hiénáknak épp elég.
Marnak, harapnak, nem is éhesek.
A hiénának a hullarablás élvezet.
Az oroszlán elől tán elszaladhatsz,
de örökké nyomodban a hiénahad.

Barracuda-dal

Vízen ladik, benne állok imbolyogva.
Már észrevett a sok kis barracuda.

Meginogtam, beleestem a folyóba,
körülöttem rajzik a sok kis barracuda.

Karjaimmal csápolok, fuldokolva.
A húsomba mar a sok kis barracuda.

Így telik el még vagy negyedóra,
belőlem zabál a sok kis barracuda.

Nem marad, ki e verset tovább írja.
Ma is jóllakott a sok kis barracuda.

Hó-sors

Hull a hó! Tiszta és szűzi,
csúf gondolataimat elűzi.

De alkalmazkodik a sárhoz, koszhoz,
így lesz a szűzi hó mocskos.

Szépség és tisztaság az ideálunk,
de lassanként mi is latyakká válunk.

Ritka, aki szeplőtelen marad
a mindennapok csizmatalpa alatt.

Antropológia

Az ember az egyetlen állat,
amelyik néha mosolyog.
Kunyhót épít és házat,
s nyakába a víz nem csorog.

Állatbőrbe, kelmébe bújik,
amikor nagyon hideg van.
Ha siet, lovat hajt, meg biciklit.
A húst megsüti, tűzben, mikróban.

Az ember az egyetlen állat,
amelyiknek kell a művészet.
Élvez dalokat, szimfóniákat -
s utána kiirt egy népet.

Példázat

Az orrszarvúnak csak egy mozdulat
letaposni a levelet.

De ha egy kis szellő támad,
megváltozik a helyzet.

A levél ott libeg az orra előtt,
s ő csak nézi, irigykedve.

Kihasználni egy nálunk nagyobb erőt:
ez az esélytelenek egyetlen esélye.

Szabad asszociációk

József Attilához beszélve

Proletárköltő, te szegény,
még idejében elmentél,
hogyan ne lásd,
mit produkált
utánad

a huszadik század.

A forgolódo tőkésbirodalmak,
majd a munkásállamok is földrészeket faltak,
Afrikán, Ázsián hajba kaptak.

Hogy mit telefonoztunk, volt, ki kihallgatta.

S várt utána Auschwitz, Szibéria.

Milliók elpusztultak
néhány örült miatt.

S amikor béke lett,
az ember tovább reszketett,
hiszen a békét csak a megatonnák
biztosították.

Aztán nagyot változott a világ.

De a mosónők most is a rövidebbet húzzák.

Villákban laknak a gazdagok
a város peremén,

míg a kopott bérházakra lecsorog,
mint kátrány, a belvárosi éj.

Ma már proletár nincsen,
csak lumpen,

aki kikéri magának,
hogyan proletárnak
tituláljad.

Már a munkásgyerekek fején
zselézve tapad a haj.

Aki a Dunánál
meditál,

csak beleköpni akar.

Aki szegény,
most is a legszegényebb,
de nem ez a baj.
Szegény lett az egész élet.
És nincs több remény.
A szépség koldusai most is koldulnak,
és reklámszöveget írnak a jobbak,
vagy tévéshow-t vezetnek.
Mindenki örül a pénznek.
És nincs, aki jóra tanítson,
akár elemi iskolás fokon.
Nem folytattad, minek is folytatnád,
a leckét a nebulók megunták.
Belőled is mi maradt?
Néhány utcanév és iskolai dolgozat.
Na meg a sokat plagizált zárszó:
Szárszó.

Apám

Apám meghalt harmincévesen,
én már túl vagyok az ötvenen.
Ja, igen, a háború.
Hősi halott és árva fiú.
Ahogy engem érleltek az évek,
sok mindent átéltem, amit ő nem ért meg.
Szegény apám, te már nem öregszel.
Mintha fiam volnál, úgy siratlak el.

Anyai tanácsok

(szegedi nyelvjárásban)

Édősanyám mögmonta, hogy
mikó Pestre főgyüvök,
nagyon óvatos lögyek, mer
csibészök az embörök.

A pénzömet jó gyugjam e'
ismeretlenök elü,
s nē bízzak mög festött nőbe',
mer löhet, hogy csalfa ú.

Mer a nők csak pézt akarnak,
mög esetleg gyerököt,
de tē bolond lönné fiam,
ha magadat lēkötöd.

Sokat kő még tanúnod, hogy
biztosan ájj a földön,
s hogy belüled, édös fiam,
röndös úriembör lögyön.

Alzheimer

Egy betegség ágynak döntött,
minden időt gondolkodással töltök.

De alzheimeres rokonaimat látva
már most készülök az agyhalálra.

Amit a génekkal én is örököltem,
idővel kibontakozik majd bennem.

És nem lesz gondúzó gondolat,
fokozatosan leépül az agy.

De ha nem használható is az ész,
még finom lehet az étel, napsütés.

Ha az ember már nem funkcionálhat,
akkor is élvezhet az emberben az állat.

Boldogan vigyorogni - ez a tervem.
Csak addig el ne felejtsem!

Éjszakai riadalom

Az éjszaka kellős közepén
váratlan zajra ébredek.
Megszólalt a bim-bam.
Anyámhoz rohanok. „Baj van?”
Az ágy szélén ül, és remeg.
„A vészcsengőt miért nyomtad meg?”
„Valami vérzés volt. De már elállt.”
A kezét kezembe fogom,
lassan múlik a riadalom.
Elriasztottuk a halált.
De pár nap - és visszaoson.

Hiány

Elmentél, magamra hagytál, anyám.
Embernyi úrt hagytál magad után.
Nézegetem a fényképeket,
de nem sokat segítenek.
Ez a hiány nem vizuális,
az egész ember hiányzik.
Mint amikor egy madár felröppen,
magányos ág lett a szívem.
Messze vagy. Merre? Nem tudom.
Talán ott pihensz egy csillagon.

Angyalhaj

Anya és én együtt díszítettük a fát,
mikor közeledett a Szenteste.
Feltettük a szaloncukrot, gyertyát, angyalt,
és angyalhajat terítettünk rá körbe.

Mikor a Karácsony közeledik,
visszagondolok erre.
Ő már nincs, s karácsonyfa sincs
az ünnepre.

A minap pakolgattam a holmijait,
és könny szökött a szemembe.
Kedvenc kardigánja szövetén
megcsillant egy hajsza ezüstje.

Tele lett a szívem hiánnyal.
ó jaj, ó jaj,
már ez is angyalhaj...

Eljön az ideje

Sokáig küzdhetsz ellene,
de egyszer eljön az ideje,
eljön az ideje a bánatnak,
mikor már rég nem bántanak,
eljön az ideje a szégyennek,
amikor vétkeidet megérted,
eljön az ideje a gyásznak -
s nem, mikor sírokat ásnak,
később derül ki veszteséged,
mikor már úgy hiszed, kiheverted.
Mikor nevetsz, rájössz: sírnod kéne,
csak eddig nem vetted észre.
Eltakartad szemed, hogy ne láthasd,
szinte halálíg makacs vagy.
De eljön az ideje mindennek.
S ezért születted embernek.

Családfa

Az egyik megalondult,
a másik férjhez ment.
A *Mándy* név megritkult.
Iván bácsi is elment.
(Csak névrokon. Ámbár ki tudja?)
Elszáradt már, s dől ki a családfa.

Papok, tanítók, írók voltak,
tehetségesek - de felkopott az álluk.
A nemesi címer elrothadt,
vagy talán ennivalóért eladtuk...

Apám fafaragását féltve őrzöm.
Ha nincs háború, lehet, hogy sokra viszi.
Ez maradt utána csak a földön,
s halálom után tolvaj elviszi.

Én verset írok. Nem kell senkinek se.
A könyvtári egér lakjon jól vele!

Szerelem

Udvarol az ég a földnek

Udvarol az ég a földnek,
napsugárral cirógatja,
szél szárnyával legyezgeti,
a föld hagyja, tetszik neki.
Felduzzad a patak árja,
a domb háta belegörbed,
a tengerpart megcsuszamlik,
a hullám felcsap az érig.
A föld, s az ég szeretkeznek.
Én sem maradhatok közömbös,
lángra kapok kettőjük közt!

Lepke

Tarka lepke, elkaptalak,
köréd zártam a markomat,
hogyan nézhessem, milyen szép vagy.
De aztán elengedtelek,
nem akarok rosszat neked,
barátságot kötök veled.
Mert nem lehet szép, aki rab.
Röpdöss csak, röpdöss csak,
de gyere vissza egy nap!

Sóvárgó fák

Térdig-derékig talajban,
állnak mozdulatlan,
de ágakat növeszt mindegyik,
ságaik egymást keresik.
Lassan múlik az idő,
évgyűrűre évgyűrű nő,
de ők nem adják fel.
Vajon még hány év telik el,
amíg te észreveszel?

Választ se várva

Mint a Nap néz fényes csillagára
fenn az égen,
úgy nézlek, büszkén, de fáj a
szívem.
Azt lükteti minden dobbanásra:
szerelem.
Fülig beléd szerettem -
és nem baj, ha hiába.
Szeretlek, választ se várva.

Gondolatban

Nem mondom ki, hiszen tudod.
Tudod, hiszen belepirultál.
Tudod, mire gondolok,
és te is azt gondolod már.
Szavak és mozdulatok nélkül
elménk úgy élvez, hogy beleszédül.

Előjáték

Mindenki egyformán vágyik,
gyorsan eljut az ágyig,
egyformák a mozdulatok,
én is mindent úgy csinállok.
De mi történik utána?
Arra nincs koreográfia.
Te akkor tetszel nekem,
mikor már túl vagyunk mindenem.
Ez a nyugalom az ajándék,
a szeretkezés csak előjáték.

Egyedül

Egyedül megyek haza.
Még van egy-két nyoma
reggeli boldogságunknak.
Még érződik az illat
(ma nem szellőztetek),
amitől megrészegülhet
a magányos férfiember.

Nem bírom idegekkel,
csak ledobom magam az ágyra.
Arcod nyomatát a párna
őrzi, no meg a lepedő:
néhány beszédes ránc és redő.
Felidézik a combjaid helyét.
Ezt így hagyom, nem dúrom szét.
Csak fekszem. Rád gondolok, asszony!
Ma éjszaka nem alszom.

Úton, útfélen

Úton, útfélen
életemet kimérem.
Árulom minden bánatom, örömöm.
Az ára csak annyi, hogy *köszönöm*.
Előbb-utóbb elfogy majd minden.
De neked egy rőföt félretettem.

Mi mindent tettek értem

(F. Gy. figyelmébe²)

Az egyik megváltoztatta ciklusát,
hogy az éjszakát velem virrassza át.
A másik konferenciára utazott,
hogy férje ne sejtse a légyottot.
A harmadik már terhesen
szeretett, s tejét megitta velem.
Az ötödik merészen átkarolt,
és jött velem, nem pazarolta a szót...
Hónapokig bújtatott a hatodik,
a hetedik külföldi útra vitt.
És sorolhatnám még, mi mindent
tettek értem nők, mikor szerettek.
Nem szórták kegyeiket hiába,
emlékszem minden szóra, mozdulatra.
Élveztek, s élveztem minden percet,
s folytattuk volna. Istennek nem tetszett.

² Utalás Faludy György balladájára, amelyben négy kapcsolót és egyetlen - mert viszonzatlan - szerelmét írja le.

Ha sokan szűkölködnek szerelemben,
ennyi boldogság nem jár nekem sem.

Mennyi édes szó, gesztus, szép emlék!
Nyugdíjas koromra több mint elég.

Persze, nem voltam mindenkivel boldog,
akadt, ki szerelemért szerelmet nem adott.

Ők szétfoslottak, mint zivatarban a felleg,
fejemben még a nevük sem maradt meg.

A mozgólépcsőn

A mozgólépcsőn utazom, felfele.
Előttem egy nő kerek fenéke.
Lám, a mai napig megmaradt
az Éden-kertből egy darab!
Ilyenkor sóhajt fel a férfi:
„De jó lenne száz évig élni!”

Nem adom fel. Élek, amíg lehet.
Hátha holnap is látok egy ilyet.

Lokális boldogság

Eső zuhog, villám csapkod, dörög az ég,
dühöngő elemek morzsolják a sziklát.
De a sziklaoldalban van egy hasadék,
s ott, hová tán Isten szeme se lát,
egymásnak örül két buborék.
Lokálisan még van boldogság.

Ne törődj a gonosz világgal, szívem,
míg itt vagyok neked, s te itt vagy nekem.

Rajzolat

Szörszálaidat borzolja a szél.
Köztük kecses rés.
Finom a rajzolat, tiszta az él,
ilyet csak egy isteni kés
vés.

Nélküled

Nélküled
virágaim csak hervadoznak.

Nélküled
nincs repülni kedve a szárnyas lónak.

Nélküled
fogvacogtató hideg van.

Nélküled:
mint víz nélkül a sivatagban.

Hiányzik a bőröd, a szád, az öled.
Az élet élheteretlen nélküled.

Simogató kezek

Nekem nagy az örömöm:
simogató kezed a bőrömön.
S az én kezem visszasimogat,
viszonozza, amit kap.
Már napok óta megy ez az adok-kapok.
Ezek az igazi ünnepnapok.

És sosincs vége! Kedvesem, hidd el,
mellőled sohasem kelnék fel.
Csak itt feküdnék, örök eufóriában,
s a nászagyunk lenne a halottas ágyam.

Tini

Gyenge mellek, sima bőr,
még alig pelyhedző szőr,
fehér fogak, puha ajkak,
törékeny, kislányos alkat,
csillogó szem, vékony csípő,
de már felsejlik a nő.

Megölellek szeretettel,
a tested még nem ébredt fel.
Nálam alszol, őrzöm álmod,
elhessentem a világot.
Szirmaid majd kibomlanak.
Jaj, csak addig meg ne haljak!

Szerelmes párbeszéd

A férfi:

Szerelem altat, szerelem ébreszt,
Azt kéri: fogadd el, azt kéri: élvezd.
Cirógat a kezem, és el nem fárad,
hadd legyek otthonod és erős várad!

A nő:

Múlik az idő, pereg a rokka,
de mi ketten nem halunk meg soha.
Olvadj belém, mikor minden fal ledől.
Bennem elbújhatsz a halál elől.

Óvatos vallomás

Azt is mondhatnám, szeretlek,
de ez a szó nagyon elcsépett.
Inkább a szememmel mosolygok.
Érzed, a szívem milyen boldog?
Óvatosnak is kell lennem,
nehogy a láng megperzseljen.
A vallomástól még elégsz!
Ezért legyen ennyi elég:
sssssssssz.....

Ösztönök

Izzanak éjszakák és nappalok,
a szerelemtől lassan elsorvadok.
Már nincs mit adnom, s te kérsz mégis,
a nézésedtől elolvad a jég is.
Ha kívánsz, repülök hozzád rögtön.
Ez vajon a nemi, vagy a halálösztön?

Örömdal

Ha csak meglátlak,
előnt az öröm.
Megtaláltalak,
beléd költözöm.
A két test eggyé váljon!
A te szívdobbanásod
legyen az én szívdobbanásom!

Habarás

Úgy jártunk, mint a habarás, s a főzelék
(sajnos, nem tudom leírni jobban):
te forrsz, életed nagy lánggal ég,
én meg beléd habarodtam.

S most fővünk egy fazékban.

Verstanilag

Eddig záporoztak rád a dalok,
de most elnémulok.
Boldogságom elért egy olyan szintet,
mikor a szó véget ér, s kezdődik a tett.

Különben is, ha verstanilag nézem
(mert költő volnék, bár a babérom kevés),
a „szeretlek” szóra nem is lehet jobb rímem,
mint egy ölelés.

Összekaptunk

Összekaptunk valamin veled,
s most a bájaidat elrejtet
szemeim elől.

De hiába viseled köpenyed,
most is gyönyörködöm benned.
Emlékezetből.

Kövér Margó

Ha Margó nem lett volna kövér,
talán meg sem látta volna Villon.
Vagy ha erényekben gazdagabb,
szegényebb lenne az irodalom.

Dundi szeretőm, ne szégyelld hát,
amivel az Isten megáldott.
Én megéneklek azt a hájt s bájít,
ami természetből fogva sajátod.

Lantom leteszem, szabad két kezem.
Ami most jön, maradjon kettőnk titka.
(De akiben nincs ennyi fantázia,
az versemet ne is olvassa!)

Szívesen hallgatnám

Szívesen hallgatnám izgatott beszámolódat
élményeidről, s hogy most mit olvasol.
Szavaid mint tenger hullámai csobognak,
s a figyelmed, mint jó barát, átkarol.
Lehet, hogy elveszett párom vagy,
s egyszer majd találkozunk valahol?
Én csak hallgatnék, hallgatnék, bólogatva,
csak hallgatnám, hallgatnám, mit mesélsz te.
Mert gyógyszer vagy, jókedv-tabletta.
Kár, hogy háromszor naponta
nem vehetlek be.

Párhuzamos sorsok

Menekülök,
te is menekülsz.
Úznek a gondok, konfliktusok,
a meg nem értés, a gyűlölet.
Minden ingóságunkat odahagyva
rohanunk, űzött vadként,
úttalan utakon, sötét
erdőkben,
egymásról mit sem tudva.
De egy napon,
fázva, éhesen,
egymásra találunk
egy elénk terített
szénakazalban.
A párhuzamos sorsok is
találkoznak -
a véletlenben.

Kirkéhez

Kirké, siess, varázsolj el!
Legyek bárányod, ki meződön legel,
vagy legyek kutyád, kit megsimogatsz,
vagy hátslovad, érzem combodat,
vagy madár, ki a válladra száll,
vagy az ágyadba bemászó bogár.
Ha disznóvá változtatsz, azt se bánám,
csak érzem, szükséged van rám.
Mert már nem tudom tovább elviselni,
hogy nincs köztünk semmi, de semmi!

Utolsó e-mail³

Ez az utolsó e-mail neked,
más módon érintkezünk majd.
Alig várom már jöttödet,
s hogy ágyba dughassalak.

Ez az utolsó e-mail neked,
várom, hogy itt állj a küszöbön.
Ígérem, mindent megteszek,
hogy sokáig tartson az öröm.

Ez az utolsó e-mail neked,
a távollétet már nagyon unom.
Olyat kapsz tőlem, hogy sose feledd:
mindenütt jó, de a legjobb otthon.

Mutáns

Miért a mosoly, miért az izgalom,
miért a vörös árnyalat az arcomon?
Mert tetszel, felkeltetted vágyam.
Ilyen szép testet rég nem láttam.
Szép ívű melleid szelíden rezegnek,
köldököd rózsája titkokat rejteget.
Vénusz-dombod dús szőrzete
jelzi a bejáratot a szentélybe.

Hogy mindezt honnan veszem?
Úgysem hiszed el nekem.
Mutáns vagyok. Ezért.
Valami sugárzás ért.
Azóta tart ez az öröm.
A nyakamat is kitöröm,
úgy fordulok utánad.
A ruhád alatt is látlak.
Ne félj, nem árulom el másnak.
Csak fantáziálok, s az egész nem igaz?
Lehet. De az eredmény ugyanaz.

³ Angol eredeti: *Last E-mail*.

Mint a pók

Mint pók a sarokban,
rád várok titokban.
Botolj belém véletlenül,
hálóm majd átölel, rád terül.
Ne félj, nem eszlek meg,
azt mondom majd: neked
szőttem a hálót, a tied.
Ez már nem az én otthonom,
veled mindenem megosztom.

Vetkőzz le

Érzed-e,
hogyan e költemény
vágyból lett, hogy ébressze vágyad?

Vetkőzz le,
bújjál belém,
engem vegyél fel ruhának!

Az őszre
jön a tél,
de egymásban nem fázunk majd.

Hárem

Gyakran megesett velem,
hogyan más ágyában ébredtem.
Életem több tucatnyi nője
már egy szép háremet kitenne.
De sajna, véget ér minden regény,
ma mindegyikük mással él.
Csak az emlék maradt nekem.
Ilyen az én háremem.
Minden nőmet egyszerre szeretem.
Az egyik után jön a másik,
de akit egyszer - azt mindhalálig!

Újévi jókívánságok

Talán nem gondoltad át egészen,
amikor nekem azt mondtad:
„kedves barátom, az új évben
teljesüljön minden vágyad”.

Szívem, talán nem vagy tisztában
azzal, hogy ebben a „minden vágy”-ban
te is benne vagy?
Utólag persze teljesen mindegy,
szóbotlás volt-e ez, vagy ígéret.
Én mindenesetre magamnak
téged is megkívántalak.
Velem legyen boldog az éved!

Újév reggelén

Miért húzódsz el, kedvesem,
miért vagy olyan morc?
Tegnap, a szilveszteri bulin
még minden rendben volt.

Hozzám simultál, testedből
delejes erő áradt,
kezedet fogtam, s bámultam
a nyakad, füled, szádat.

Azóta új évszámot írunk,
új partner kell a tánchoz.
Talán nekem is így a jobb:
ha magadhoz nem láncolsz.

De sajnálom. Ha érdeklődésed
csak egy kicsivel kitartóbb,
annyi *BUÉK* után ez az új év
először lehetne boldog.

Egy éjszakára

Ma éjszakára a tiéd vagyok -
súgtad fülembé.
Szép vallomás,
de sokra nem megyek veled.
Még a frigy előtt
szíved már a szakítást tervezte.
Véss jól eszedbe:
egy éjszakára nem lehetsz enyém.
Csak örökre.

Kopognak

Én abban a korban vagyok,
hogy mikor a szerelem kopogtat,
már meg kell kérdeznem,
nem tévesztette-e el az ajtót.
Ámor lenne ennyire vak?
Vagy csak szórakozik velem az Isten?
Nem szenvedély kell, csak nyugalom.
(De azért az ajtót résnyire kinyitom.)

Kész

Már kész voltam a halálra,
amikor megismertelek.
Te megmutattad az élet
gyönyörűségeit,
és tessék: most újra félek.

Érdek nélkül

Derékig bénán, ágyhoz kötve
gondolkodom. Te jutsz eszembe.
A karom erőtlen,
hogy téged öleljen.
Hallgatás ül a hangszálaimon,
ezt a verset is úgy diktálom:
lélegzetem morzejeleivel.
Nincs korrektúra, nem ronthatom el.
Szemeimen hályog, nem látlak,
az ablakok mind becsukódtak.
Most végre tisztán, mint mennybéli lelkek,
minden érdek nélkül szerethetlek.

Két kép

A cigarettafüstön át
nézem szép ívű arcodat.
Kezedben sör, s a szád
körül aranyló a hab.
Megérintenélek, de tudom,
hogy jelenléted csak látszat.
Két kép vagyunk, melyek a falon
most épp egymásra másolódtak.

Nem-szerelmes vers

Nem vagy szerelmes belém,
és én sem vagyok az.
Köszönöm, hogy leülsz mellém,
és hogy meghallgatsz.
Köszönöm, hogy beszélsz hozzám,
köszönöm a mosolyod.
Köszönöm, hogy időt szánsz rám.
Élvezem a pillanatot.
Együtt nem vagyunk magányosak,
minden rendben lesz már.
Mi leszünk a legboldogabb
nem-szerelmes pár.

Röviden

Az én kezem csak ír, csak ír,
többet, mint te olvasni bír.

Lehet, hogy épp ez a gond?
Hogy én mindig rád gond?

A szívem dörömb-dörömb,
de nálad nagy a csönd.

Mikor kedves levél,
jött tőled pár levél.

De már nem írsz soha,
s én ettől elszontyola.

Mert az élet elmúl.
Halál-Élet egy-null.

Párbeszéd a nejemmel

Hogyhogy csak most jössz haza?

- mondta nejem hisztérikusan.

Tudod, nagyon sok volt a munka

- mondtam én szelíden.

Mért nem szóltál haza telefonon?

- mondta nejem hisztérikusan.

Egész nap rossz volt a telefon

- mondtam én szelíden.

Hol van a felsál, a banán?
- mondta nejem hisztérikusan.
Nem szerepeltek a listán
- mondtam én szelíden.

Ne gyere be koszos cipőben!
- mondta nejem hisztérikusan.
Odakinn már letöröltem
- mondtam én szelíden.

Hozhatnál néha egy szál virágot!
- mondta nejem hisztérikusan.
Akartam, de már bezárt a bolt
- mondtam én szelíden.

Görögországba kellene mennünk!
- mondta nejem hisztérikusan.
Jó lenne, de nincs rá pénzünk
- mondtam én szelíden.

Neked sohase lesz pénzed!
- mondta nejem hisztérikusan.
Látod, ezzel egyetérték
- mondtam én szelíden.

Ó, csak máshoz mentem volna!
- mondta nejem hisztérikusan.
Ó, csak máshoz mentél volna...
- mondtam magamban szelíden.

Hülyeség

Hülye vagy, mint oly sokan körülöttem.
Mindenből veszekedést provokálsz.
Így rossz lesz neked, és rossz lesz nekem.
Örömünket felfalja a pusztulás.
El kéne rohannom, de csak bámullak.
Meg vagyok mérgezve szerelemmel.
Áldozat vagyok, vagy csak hülye, mint az átlag?
Ezen így is, úgy is sírni kell.

Kirakós játék

Ennek a nőnek a szemei,
a másiknak a mosolya,
a harmadik, ahogy lábát emeli,
a negyediknek a tompora.

Megpróbálom összerakni a darabokat,
de van egy jobb megoldás is ennél:
mi lenne, ha fognád magad,
és csak úgy szimplán visszajönnél?

Évforduló

Az évfordulónkról
megfeledkeztem.
Ez, bizony, nagy szégyen.
Hogyan is magyarázzam?
Én mindig lusta voltam.
És gyáva, hogy kijelentsem,
jobb lett volna, ha akkoriban
nem mond igent egyikünk sem.
Jól van,
te is szenvedtél, elhiszem.
Itt ez az étterem,
igyunk meg egy liter bort ketten.
Koccintsunk a közös bajra,
s aztán én erre, te meg arra!

Szabad szerelem

Én szerettem az embereket,
s így téged is megszerettelek.
De egybekeltünk, és ettől kezdve
a szerelem nem volt megengedve.
Felfalta - így történt, bizony -
a házassági jogviszony.
És elváltunk. Épp ideje volt,
hiszen szerelmünk régóta holt.
Most te is szeretsz, én is szeretek,
csak hogy más-más partnereket.
Nem korlátoz a szavam, a szavad.
A szerelem végre szabad!

(De mivel szerettem az embereket,
majd téged is újra megszeretlek.)

Étrend

Pénteken
kedvenc joghurtodat megveszem,
hogy ha a hét végét
együtt töltenéd velem,
a csemegéd meglegyen.

Szombaton
megszólal a telefon:
sajnálod, de valami közbejött,
de erről majd négy szemközt.

Vasárnap
a telefon hallgat.
De nem megyek el otthonról.
Várlak.

Hétfőn vagy kedden
kedvenc joghurtodat megeszem,
hogy meg ne romoljon.
De már nagyon unom!

Fosztóképzők

Lehet, hogy én élhetetlen,
de te biztos állhatatlan.

Kapcsolatunk örömtelen,
ezért vagy kibírhatatlan.

Hiába vagyok én önzetlen,
ha te mégis boldogtalan.

Az életünk reménytelen,
a baj már gyógyíthatatlan.

Mi csak kínlódunk szüntelen,
de a helyzet kiúttalan -

azaz, van egy kiút nekem:
ha én tőled (telen-talan)
örökre megfosztom magam.

Első hó

Nedves pelyhek: a tél névjegyei.
Gyorsan olvadnak. Ez csak demonstráció.
A tél üzen, az őszt figyelmezteti:
hamarosan kezdődik a nagy vakáció.

Barlangot keres a medve,
ahol majd átaludhatja a telet.
Te utcára tettél, s most elkeseredve
én is egy barlangot keresek,
ahol végre pihenni lehet,
ahol csönd van, és nagy, nagy nyugalom.
Ahol ezt a rideg szívű telet
ha kell, halálomig, átaludhatom.

Próbaházasság

Nézem a válási statisztikát.
Az a sok ember mindent rosszul csinált!
Próbaházasság kellett volna előtte,
hogy menyasszony, vőlegény felmérje,
mibe is mászik majd bele.
Próba-randevú, próba-ígérettek,
próba-szeretkezés, próba-gyerek,
próba-vacsora és próba-reggeli,
az ember megkóstolja és kiköpi,
magnóra felvett próba-veszekedés,
próba-megcsalás, próba-kibékülés,
próba-válás. Majd sikerül máskor!
Próba-csalódás. Belehalsz, de nem igazából.

El ne hagyjam

Két bőrönddel utazom,
elváltam, elváltam.
Benne van minden vagyonom.
Csak el ne hagyjam, el ne hagyjam!
Egyik nőtől a másikig,
úton vagyok, szakadatlan.
Ez a két bőrönd velem utazik.
Csak el ne hagyjam, el ne hagyjam!
Ez az élet nem boldogít,
nem jó élni egymagamban.
Majd megtalálom az igazit -
csak el ne hagyjam, el ne hagyjam!

Drágaság

Nőkre már nincsen pénzem,
inkább magamban elintézem.
Néha veszek egy szexlapot,
önmagam szeretője vagyok.
Egy Playboyt vennék, de felment az ára.
Lám, lám, már *az* is milyen drága!
Rád gondolok, te nem kerülsz semmibe.
De abbahagyom, s csak nézek a semmibe.
Rég voltunk együtt, s akkor is csak párszor.
Nagyon hiányzol.

Emlék

Az arc ugyanaz,
de a személy más.
Volt kedvesem lánya vagy,
vagy csak látomás?
Ismerős az ajkak íve,
ismerősek a szemek.
Újraszülethet-e,
ami elveszett?
Sírni szeretnék,
a hiány úgy gyötör!
Az a régi emlék
egyszerre kín, s gyönyör.
A múlt a jelenben bujkál,
a mindennapokba beleszól.
Arcomba vágja, hogy voltál,
és hogy most nem vagy sehol.

Két tekintet

Egymásba akad két tekintet,
felmérik az esélyeket.
Összenéznek, kitalálják,
lehet-e köztük barátság.
Esetleg talán szerelem?
Sok múlik a szemeken.
Aztán a szempilla lecsukódik,
mint amikor egy kéz legyint.
Magányosak lesznek megint.

A postás

Ma már nem jön a postás.
Ha jön, nekem nem hoz levelet.
Ha hoz, akkor nem tőled.
Ha tőled, akkor biztosan szakítasz.
Inkább elszaladok itthonról,
ne is találjon meg a postás.

Magányos költő

Nem lettél kedvesem, hát múzsámmá váltál.
Talán nem is írnék, ha meghallgatnál.
Verseim sem olvasod, nem is neked szólnak,
csak magamnak írok, egyedül magamnak.
Talán a pásztor a nyájnak furulyál?
Trilláz - csak magának, míg legel a nyáj.
A felhő is közömbös, néha dörög az ég,
de ez - valljuk be - nem igazi párbeszéd.
Bizony, a párbeszéd, az volna jó -
pingponglabdaként pattogna a szó.
Nincs kivel beszélnem. Nem baj.
Beszélgetek a papírral.
Nincs sok kérésem, csak egyet szeretnék:
a verseimet velem, mellém temessék.

Ismerős arc

Ismerős arc a villamoson.
Megörülök neki nagyon.
Csinos nő. Honnan ismerem?
Ezen töröm egyre a fejem.

Ja, igen.

Ügyfél voltam egy hivatalban,
s ő utasított el. Utálatosan.
Arca az agyamba beleégett.
Szívesen vettem volna elégtételt.
De azóta eltelt jó pár év,
dühöm lángja rég nem ég.
Most idegenek vesznek körül,
s az ember minden ismerősnek örül.
Már nem vagyok egyedül.
Köszöntöm magamban ezt az utálatos nőt,
aki a régi önmagammal összeköt.

Utolsó kívánság

Egész hosszú életemben
a kutya sem vett észre engem.
Ha meghalok, és eltemetnek,
attól sem változik a helyzet.

Ez lesz az utolsó kívánságom:
sírom előtt valaki gödröt ásson,
hogy aki csak arra jár, essen bele,
s legalább a síromat észrevegye.

És rájöjjön, míg a gödörből kimászik,
hogy a világból valami nagyon hiányzik.

Végállomás

(Eszter nevében)

Senkinek nem vagyok végállomás.
Mindenki továbbáll. Várja más.
Esznek, isznak, könnyítenek magukon,
s robognak tovább az életvonaton.

Legalább a mozdony romlana el!
S míg az utas nálam vesztegel,
rájönne, hogy élni itt is lehet,
és többé már nem is váltana jegyet...

Újévi átszállás

Eleget gubbasztottam a vonatomon,
most átszállok egy másikra.
Van még tizenkét hónapom,
hogy rájőjjek, ez sem indul sehova.

Nem unatkoznék, nem én,
ha lenne egy útitársam,
akinek elmesélhetném,
hova utaznánk álmaimban.

(Magamban ilyeneket mondogatok,
pedig panaszom nem lehet,
hisz pénzem is csak annyi volt,
hogy csak *sehova* válthattam jegyet.)

Év végi számvetés

Rossz évem volt: szeretteim haltak,
vagy kórházban néztek szemébe a bajnak.
De aztán kezdett jobb lenni minden,
a béklyóimat sorra elvesztettem.
Nincs már feleség, ki nyúzzon,
és nincs több hamis barátom.
Könnyű lettem, repülhetnék már bátran.
De hol a szárnyam, hol a szárnyam?

Hideg

Mikor már nem lesznek farkasok,
s mikor már nem lesznek emberek
(így hát már én sem ordítok),
lesz még farkasordító hideg.

Mert a világnak egyre megy,
a hóban, jégen ki tapos.
Egykedvűen néznek a hegyek,
közömbösek a csillagok.

Mondom, a világnak egyre megy,
de bennem nagy hiány van.
Gyere hát, nyújtsd ki a kezed,
melegedjünk meg egymásban.

Legyünk te meg én boldogok,
élvezzük együtt az életet -
amíg még vannak állatok,
amíg még vannak emberek.

Őszi pánik⁴

Elsárgult levelek a sárban.
Melankólia a szívben.
Hátramenetbe kapcsolok.
El innen!

Lombhullás

Megöregedtek a levelek,
én is riadtan szétnézek:
jesszusom, már ősz van,
emlékké vált a nyár.
Egyre több temetésre járok,
hullanak a régi barátok,
egyik a másik után -
hogy majd összemosódjunk arctalan
az avarban, az avarban.

Lélekvándorlás

Nekem volt egy előző életem.
Tegnap lezárult. Ma újat kezdtem.
A lélek csak vándorol a testben,
gyerekből felnőttbe szökken,
s egy aggastyánba jut végül.
Fiatal marad, csak a test vénül.

Ha testem meghal, a lelkem megmarad.
De hiányozni fogok magamnak.

Számadás

Valahol ötven éves kora körül
az ember számadásra kényszerül,
felméri: eddig mit csinált.
Nem lehet hazudni tovább.
Én is magamba nézek,
elkészítem a mérleget.

⁴ Német eredeti: *Herbstpanik*.

Volt három házasság,
négy gyerek - csak egy a saját,
volt egy hivatás is,
de hozadéka nincs.
A siker incselkedett velem,
igazán sohasem értem el.
Megöregedtem, magam maradtam,
már nem a jelenben, csak a múltban.
A jövő bércére mászni nincs hitem,
csak elmélkedem, szelíden.
Volt pár barát,
és sok ellenségem,
de az összecsapást
megúsztam épen.
Elkerült sok baj, s nem érhet vád:
én sem okoztam másoknak kárt.
Hiába éltem.
A világ
ugyanúgy folytatódik tovább
nélkülem.
Sem nyereség, sem veszteség nincsen
a számadásban.
Egy kicsit éltem,
s egy kicsit meghaltam.

Születésnapomra

Ötvenhat éves lettem én...
Mára szétfoslott a remény,
hogy egyszer Nobel-díjat kapok.
Már nem leszek olimpiai bajnok,
sem operaénekes, sem pornószász.
A *charme*-om sem a régi már.
Tapogatózva, roskatag,
az ember előre halad,
előre az időben,
ahol minden ismeretlen -
azaz hogy már mindent tudok,
de változnak a szabályok.
Már nem lesz híres ember belőlem.
Az a legnagyobb tettem,
hogy jó pár híres embert túléltem.
Figyelmeztetés:
Aki ez alkalomból virágot küldene,
jó, ha előtte felhív: még mindig élek-e.

Előzetes

Ma reggel az utcán
hirtelen rosszul lettem.
De magamhoz tértem néhány perc után.
Rossz filmet fűzött be Isten.
Azaz hogy a film maga jó volt,
de ez az epizód
nem ma volt esedékes.
Mondjuk, ez volt az előzetes.
Majd bemutatják, a megfelelő időben.

Halálom percében

Azt mondják, halálunk percében
életünk, mint egy film, leperreg.
Én szórakozni akarok a filmen,
ezért visszafelé nézem meg.
Így lesz a történet szívderítő:
válás után jön az esküvő,
kiábrándulás után a remény
(mert még bíztam az elején).
Gyógyítható így a halálos kór,
s gond nélkül tűnök el a világból
születésemkor.

Önkontroll

Mikor majd eljön a végem,
életem filmjét tévében nézem
(jut rá idő talán).
De ujjam ott lesz a távkapcsolón,
s mikor jön az első reklám,
magamat kikapcsolom.
Ha lesz annyi önkontrollom.

Visszaszámlálás

9...8...7...6...5...4...3...2...1

(Itt a számolást abbahagyom.
Kicsit pihenek. Nem lesz több
alkalom.)

Zuhanórepülés

A pilóta látja a célt,
föléje repül, és zuhanni kezd.

A célt

- vagy amit célnak vélt -
befogja a célkereszt.

A célnak már nincs esélye,
nem ugorhat félre.

Az én gépem is a cél fölé száll
(istenem, még mennyi céloom van!)

de a motor lassan leáll.

Még repülést imitál,
de már csak zuhan.

Alkatrészek

Az alkatrészek,
tudjuk, többet érnek,
mint maga az autó.

Felajánlom hát
az agyam, szívem, tudóm.

Mindegyik jól használható
külön-külön.

Talán a konstrukció
hibás.

Mindig zavar támad
körülöttem.

A gazdáim reklamálnak.

Nem vitás,
sokkal sikeresebben
hasznosíthatnának
az alkatrész-kereskedelemben.

Világkongresszus

A népek népeket ölnek,
vérszaga van a földnek.

Az emberek többsége meg van halva,
az élők: csak a jéghegy csúcsa.

Háborúk dúlnak, pusztul az élet,
békében csak a holtak élnek.

Talán csak egy vigaszunk van:
hiába gyűlölködünk a harcban,
egyszer mi is kibékülünk, komám.
Találkozunk majd mindannyian
a Halottak Világkongresszusán.

A por

A por, mely a levegőben száll,
melyet beszív az orr, s kiköp a száj,
amely bepiszkítja szemüvedet,
ugyanaz a por, mely eltemet.
Eltemet városokat,
földbe süllyednek a falak.
Minél régebbi, annál mélyebbre,
új réteg kerül régi rétegre.
Küzdhetsz ellene, de hasztalan,
a por mindig nyelésben van.
Amit ma leporolnak,
újra poros lesz holnap.
Porral lesz teli a szemed, tüdőd.
A por, jaj, a por, mindenkit legyőz.
Pereg a nagy homokóra,
tegnappá válik a ma.
S aztán eljön a régész,
aki a terepen szétnéz,
mindent kiás, közszemlére tesz:
Lám, ilyenek voltak, így éltek.
De egy nap a régész is belesimul
a porba, amelyből vétetett,
s amely csak hull, hull, egyre hull.

Hagyaték

(egy Koppány Zsolt-vers nyomán)

Még élek,
de közeleg halálom.
Kopott ruhák és könyvek:
hagyatékomat magam árulom.
A hirdetésre páran eljönnek.
Lássuk, ki mit ígér,
életem mennyit ér,
érdemes-e már meghalnom.

Egyensúly

Múlt, jelen, jövő
kiegyensúlyozódik bennem.
Amit nagyon akartam, elértem.
A múltat nem tagadom,
a jövőt elfogadom,
de most nincs más, csak a jelen.
S nem múlik el - csak velem.
Együtt utazunk, egy vonaton.

Vissza

Míg fiatal voltam, hetyke,
sokfelé jártam, s mindig sietve.
Rég elmúltak a szép napok.
Most okos könyveket olvasok,
ballagva az erdőben.
Ezen a szép helyen
szeretnék meghalni, a fák között.
Hogy mondják: lám, hazaköltözött
a test, mely már nem nyugtalan.
Az útnak itt vége van.

Rousseau-ra emlékezz:
vissza a természethez!

Az utolsó randevú

Töri a lábam a cipő,
töri a lelket az idő.
Így is, úgy is megtörök,
a szív, a tüdő csak hörög.

Már eleget éltem,
a világot értem.
Eljön a Halál értem.

Mikor kialszik a fény,
mások hiú reményén
jót nevetünk majd, ő meg én.

Rázza a testem a metró,
akárhogy állok, nem jó.
Ez az utolsó járat,
nem jártatom a számat.

Lám, már eljött az alkony,
lassan meg kell halnom,
s nincs, aki visszatartson.

Szürke az arc, mint a hamu.
Nincs melegség, s nincsen tanú.
Ez az utolsó randevú.

Az évszakok színei

Mint a pipacs, piros a tavasz.
A nyár, mint a kalász, arany.
Az ősz tarka parókában is kopasz,
s a télnek fehér színe van.

S van még egy ötödik évszak,
de arról az ember nem sokat tudhat,
a színét sem láthatjuk, mivel
már nincs mivel.

Létige

Mi leszek, ha nagy leszek?
Honnan tudná azt egy gyerek?
Én minden akartam lenni,
de a mindenből nem lett semmi.
Terveim már nem nagyon vannak.

S most eljött a vége a *van*-nak.

Megtisztítom még magam,
de a szívem nyugodt.
Talán nem boldogabb a holt?

Meghaltam.
Ez van.
(Volt.)

Bolondságok

A habókos

Megy a habókos az utcán,
magában dúdol egy dallamot.
A jólöltözöttek összesúgnak:
Nézzétek, bolond!
És hallgatják a konzumzenét,
szájban, fülben, agyban rágógumi.
Jól ápolt a bőrük, a hajuk.
Az emberi faj díszpéldányai.
Mindannyian inhalálták
a célratoró viselkedés szabályait.
Nincsenek váratlan mozdulataik,
nincsenek váratlan gondolataik.
Megy a habókos, át- meg átszelve
a láthatatlan határvonalakat.
A felszabadított rabszolgák közt
ő az egyetlen szabad.

Sivatag

Mindenütt csak
homok, homok.
A növények
és a bogarak
elbújnak,
élni akarnak.
És az élet
konok, konok.
Én is így élek
magamban.
Elbújtam.
De lassan
megbolondulok.

Rend⁵

Hogy lakásomat rendben tartsam,
mindent a szemébe dobtam.
Most a lakás üres és tiszta,
de még van némi disszonancia.
Úgy hozhatom igazán rendbe,
ha én sem lakom benne.
Így a rend megmarad örökre.

Narcissus

Megpillantottam a tükörképem,
és magamba beleszerettem.
Hogy csillapítsam vágyam, nyomban
magamnak igent mondtam.
Nagyon jó, hogy így cselekedtem:
most boldogok vagyunk mind a ketten.
Szabadon loboghat a szenvedély,
egymásba olvadunk én és én.
Kedvesemnek, hej, sok a bája,
s egyáltalán nincsen hibája.
Vagy ha van is, észre se veszem.
Vakká tett a szerelem.
Egy dolog aggasztja ismerőseimet,
hogy férfi létemre férfit szeretek.
Csak irigykednek - de az nem kétséges:
ennél *homóbb* már nem lehet a szex.

Törött tükörben

Arcomat megtörte az élet,
de egy törött tükörben
még jól mutat.
Gondolkodásom tilosba téved,
de talál kényszeredetten
valami tévutat.
Bűnös az is, ki semmit sem vétett,
s nekem már végem.
Szívemben a Halál matat.
De ha egyszemélyes összeesküvésem
felgöngyölítik, nem árulak el téged.
Addig is mentsd magad!

⁵ Angol eredeti: *Order*.

Vízió

Az éjjel felriadtam.
Ott ültél a szobámban.
De hisz régen elhagytál,
több hónapja is van már.
Éreztem a jelenléted.
Őrült vagyok? Lehet.
A pszichiáter, akit látogatok,
felírna egy erősebb adagot.
De ha csak így láthatlak, kedves,
akkor meggyógyulni nem érdemes.

Idiómák

Napvilágot láttam.
Szép lehettem, de okos nem.
Aki kíváncsi, hamar megöregszik.
Nem szól szám, nem fáj fejem.

Mert addig ütik, amíg meleg.
És addig jár a korszak a kútra...
És széllel szemben nem lehet...
És mindig az erősebb kutya...

Már a hamut is mamunak...
Öreg ember nem vén ember...
Hosszú szenvedés után?
Vagy inkább önkezemmel?

Kint és bent

A bolondokházában jártam,
s megnyugtató a csend.
Az intézet tágas parkjában,
a padon több beteg pihent.

A kerítés túloldalán
nyolchengeres csodák dübörögtek.
Mindenki loholt. Talán
ezen múlt egy-egy üzlet.

Az élet engem is rákényszerít,
hogy loholva éljem a jelent.
Gépként zakatolok idekint.
Majd ember lehetek odabent.

-&-